

Het Mulier Instituut onderzoekt

Welkom bij de club!

Ledenontwikkeling bij sportverenigingen

Door Janine van Kalmthout (Mulier Instituut)

In deze rubriek belichten we een thema uit het sportverenigingsleven in Nederland. Het werven en behouden van leden houdt veel verenigingsbestuurders bezig. Bij zeven van de tien verenigingsbesturen vormt ledenontwikkeling een van de belangrijkste aandachtspunten voor de korte termijn. Uitdragen dat mensen welkom zijn bij de club staat dan ook centraal in de communicatie van veel verenigingen. Of zou centraal moeten staan, gezien de ledentalontwikkeling bij de club. In deze bijdrage gaan we dieper in op de vraag hoe het gaat met de ontwikkeling van het ledenaantal bij Nederlandse sportverenigingen.

Als naar de belangrijkste knelpunten wordt gevraagd, merken de meeste verenigingen 'leden' als belangrijkste zorg aan. Veel verenigingsbestuurders signaleren een dalend ledental of een geringe aanwas van leden. Een derde van de verenigingen kampte de afgelopen twee jaar met een dalend ledental. Bij een op de vijf verenigingen steeg het aantal leden (figuur 1). Het zijn met name de bestuurders van kleine verenigingen (≤ 100 leden) die zich zorgen maken over een dalend ledental. En terecht, want het waren voornamelijk grote verenigingen (> 250 leden) die de afgelopen twee jaar het aantal leden zagen stijgen. Deze grote verenigingen, en de verenigingen met een eigen accommodatie en kantine, verwachten dat het ledental ook het komend jaar zal stijgen. Twee derde van de clubs

verwacht dat het aantal leden gelijk zal blijven.

Wachlijsten

De zorgen van verenigingen kennen twee uitersten: aan de ene kant zijn er verenigingen die te weinig leden hebben om te kunnen blijven bestaan, aan de andere kant zijn er verenigingen met te veel aanmeldingen die wachlijsten en/of een ledenstop hebben. Deze verenigingen met te veel leden hebben als uitdaging dat er voldoende kader en faciliteiten zijn om voor alle (nieuwe) leden een goed aanbod te kunnen bieden.

In 2015 heeft een klein deel van de verenigingen in Nederland te maken met een ledenstop (4%) en/of wachtlijst (8%) (figuur 2). Sinds 2008 is het aantal ver-

enigingen met een ledenstop en/of wachtlijst nauwelijks veranderd. In 2008 had vijf procent een ledenstop en tien procent een wachtlijst. De verenigingen die een ledenstop en/of wachtlijst hanteren, zijn vaak verenigingen met meer dan honderd leden. Wachlijsten en ledenstops doen zich voornamelijk voor in zeer sterk stedelijk gebied en het westen van het land (provincies Noord-Holland en Utrecht). Wat de soort sport betreft speelt dit probleem vaker bij teamsporten (hockey, roeien, basketbal) en individuele binnensporten (gymnastiek en zwemmen).

Ledenontwikkeling

De meeste verenigingen (89%) kunnen nog nieuwe leden plaatsen. Vijf procent van de verenigingen heeft meer dan voldoende leden en geen plek voor nieuwe leden (figuur 3). Daartegenover staat dat vier procent van de verenigingen te weinig leden heeft om de sport aan te kunnen blijven bieden. De verenigingen die dat aangeven zijn iets vaker te vinden in sterk stedelijk gebied, in het oosten en zuiden van het land (provincies Gelderland en Limburg) en in krimpregio's. Het zijn met name kleine verenigingen, semi-individuele sporten (zoals tennis) en binnensporten die aangeven iets te weinig leden te hebben.

Werving en behoud

Gezien deze ontwikkelingen in het ledenaantal (figuur 1) is het begrijpelijk dat veel verenigingen actief zijn met ledenwerving (85%) en/of ledenbehoud (76%) en inzetten op sfeerverhogende activiteiten, extra communicatie, extra sportieve activiteiten en verbetering van technisch kader. Voornamelijk grote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie en kantine zijn hierin actief. En kennelijk succesvol. Laten kleinere verenigingen kansen

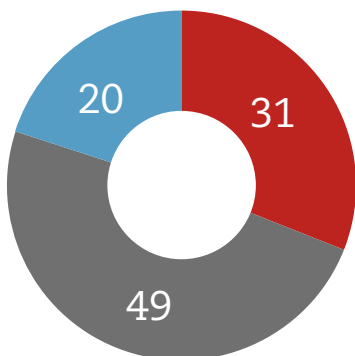
liggen? Maken zij duidelijk genoeg dat nieuwe leden ook bij hen van harte welkom zijn?

Meer informatie over de ledenontwikkeling bij sportverenigingen is te vinden in het factsheet 'Wachtlijsten bij sportverenigingen': <http://www.mulierinstituut.nl/publicaties/factsheets/>.

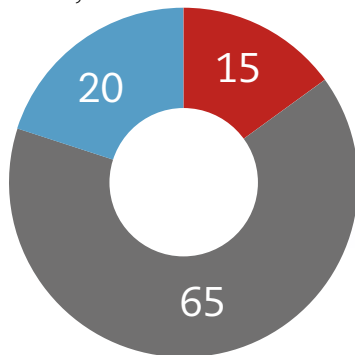
De cijfers komen uit het MI Verenigingspanel, waarin alle typen sportverenigingen evenredig zijn vertegenwoordigd, zodat een representatief beeld van de Nederlandse sportvereniging ontstaat.

figuur 1
Ledenontwikkeling
(% verenigingen)

Ledenontwikkeling afgelopen 2 jaar

Verwachte ontwikkeling ledental komend jaar

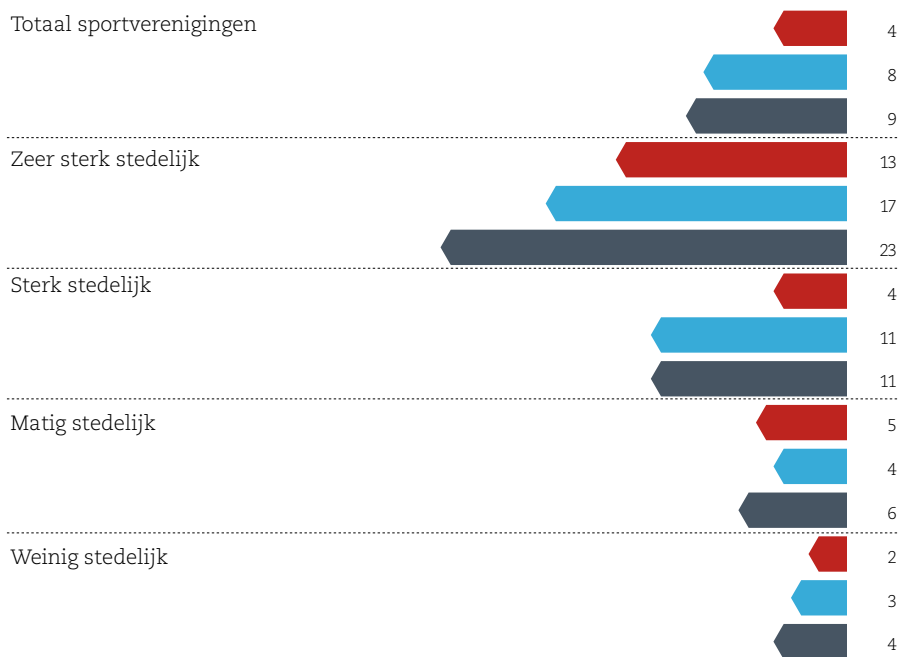
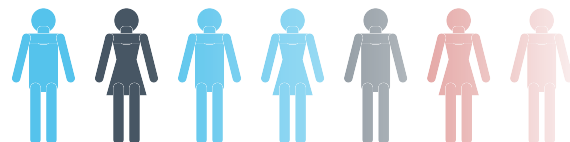

■ (sterke) daling
■ ongeveer gelijk blijvend
■ (sterke) stijging

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel voorjaar 2015.

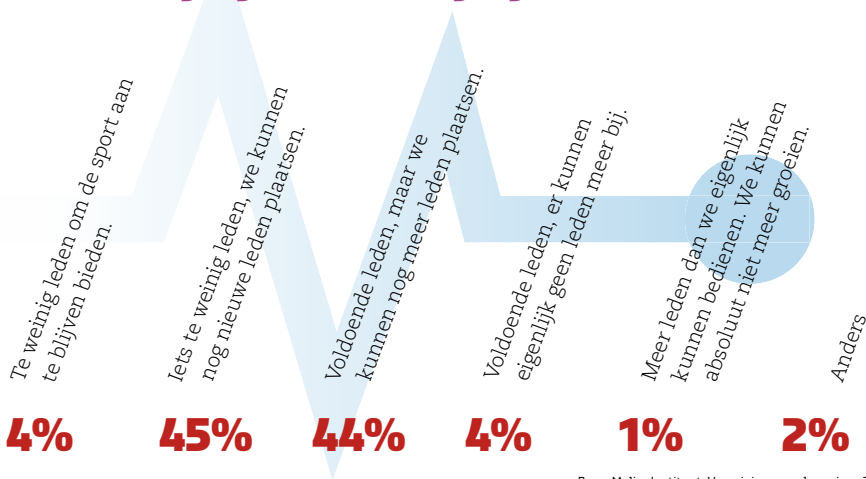
figuur 2
Ledenstop en wachtlijst bij sportverenigingen
(% verenigingen)

■ Ledenstop
■ Wachtlijst
■ Totaal ledenstop en/of wachtlijst

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel voorjaar 2015.

figuur 3
Hoe beoordeelt u het huidige aantal leden van uw vereniging? (% verenigingen)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel voorjaar 2015.